

Musikalen Rent ges på teckenspråk

15 februari 2024

Foto: Adobe stock

Den ikoniska rockmusikalen "Rent" får en ny tolkning med en ensemble bestående av både döva och hörande skådespelare. Musikalen som ensemblen satt ihop heter "Scener ur Rent" och ska visas vid en festival i Leicester, England den 7-9 mars. I musikalen utforskar ensemblen isoleringen och fördomarna som döva och hörande upplevde under 1980-talets hiv/aids-kris.

Regissören Lilac Yosiphon berättar till tidningen The Guardian att musikalen ska framföras på både brittiskt teckenspråk (BSL) och talad engelska. Flera karaktärer i musikalen att vara döva inklusive huvudrollen och deras språkstilar kommer att spegla deras karaktärsdrag. Lilac berättar att språken förändrar maktdynamiken i föreställningen. Lilac utforskar tillsammans med ensemblen Rent ur ett dövt perspektiv, där fokus ligger på det döva queercommunityts brist på tillgång till information under hiv/aids-krisen under 1980-talet.

Lilac berättar att hon hoppas att den nya tolkningen av "Rent" kommer att skicka ett kraftfullt budskap om att alla har rätten att vara med, samt ge förståelse för olika kulturer och identiteter till både teaterpubliken och teatervärlden. Genom att återskapa Rent med döva skådespelare hoppas Lilac också att det ger fler möjligheter till döva artister och publik som har en passion för musikteater.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Starka reaktioner från dövsamhället efter Super Bowl

15 februari 2024

Foto: Adobe stock

Den 11 februari 2024 följdes den 58:e upplagan av Super Bowl av över 123 miljoner tittare. Döva artister var inbjudna för att tolka flera låtar, inklusive nationalsången och afroamerikanska nationalsången. Artisterna var Daniel Durant, Anjel Piñero och Shaheem Sanchez. Dagarna efter Super Bowl har döva i USA reagerat starkt på sociala medier.

Super Bowl sändes live på TV-kanalen CBS Sports, men för att följa de döva artisterna var man tvungen att besöka webbplatsen eller det amerikanska dövförbundet, NAD:s sociala medier, där en länk tillhandahölls för allmänheten. Många döva stötte på problem som till exempel att komma åt videon, att det var dålig filmkvalité eller att videon kom långt efter den direkta sändningen. Dessutom kritiserades sändningarna för att de döva artisterna inte stod bredvid de hörande artisterna. Endast 1992 och 1999 visades den hela tecknade nationalsången på TV. År 2022 tolkades halvtidsshowen av döva artister för första gången men den sändes separat.

Under årets upplaga väckte Shaheem Sanchezs tolkning kritik bland döva i USA. Shaheem, som är skådespelare, dansare och koreograf, tolkade den svarta nationalsången och två låtar av Usher. Kritikerna menar att de inte förstod Shaheems översättning, där tecknen var avvikande från originaltexten och otydliga på grund av hans danssteg. I stället fick kritikerna förlita sig på undertexterna i TV-sändningen för att följa Ushers texter. Shaheem kritiserades också för sina uttalande vid en intervju hos CBS. Han sa där "förra året var det mer tolkning medan det här året är mer som en föreställning med en fusion av dans och teckenspråk". Kritikerna menar att fjolårets tolkning av Rihannas sånger, som gjordes av Justina Miles, snabbt blev viral på sociala medier, där vissa till och med sa att den överskuggade Rihannas.

Utöver den bristfälliga tillgängligheten och den otillfredsställande kvaliteten på tolkningen ifrågasattes också NAD:s integritet av många döva i USA. NFL, National Football League, samarbetar med NAD och företaget Love Sign by Rosebyander för

att välja ut döva teckenspråksartister till Super Bowl. Företaget grundades av Alexis Kashar 2019, en döv person som säljer olika produkter med I love you-tecknet. Alexis marknadsför också tecknet i samarbete med NFL och hade bjudit in flera döva personligheter för att marknadsföra den, inklusive Shaheem.

Företaget sponsrade en innovationsgala, organiserad av NAD. Marlee Matlin och Alexis var medordförande och värd. Alexis fick dessutom priset som årets entreprenör, vilket enligt Alex Abenchuchan, nyhetsankaren från Daily Moth, visar en intressekonflikt. Under galan höll Shaheem en show. Cobi Sewell, en annan döv som vloggade sin reaktion, menar att Shaheem valdes av NAD för Super Bowl-showen på grund av sitt samarbete med Love Sign-företaget.

Alex och Cobi fördömer NAD:s VD sedan 2011, Howard Rosenblum, som använder samarbetet med företaget för sin personliga vinning utan att ta hänsyn till dövas behov. Alex och Cobi anser att så länge Howard leder förbundet och så länge förbundet fortsätter sitt samarbete med företaget, kommer tillgängligheten för Super Bowl inte att förbättras och kompetenta döva artister kommer fortsätta att ignoreras. t gäller dessa artister kräver många döva en bättre transparens angående deras urval.

Céline Remplon, MediaPi

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nico Seyffart nominerad till Eldsjälsgalan 2024

15 februari 2024

Foto: Privat

Döve Nico Seyffart från Eslöv har blivit nominerad och vald som en av tre finalister i Årets Eldsjäls 2024, i kategorin Inkludering. Årets Eldsjäl är ett initiativ av Folkspel, där föreningslivets eldsjälar lyfts fram. Gemensamt

för de tre finalisterna i kategorin Inkludering är att de jobbar aktivt för att berika mångfalden och hjälpa människor oavsett bakgrund, etnicitet, religion eller sexuell läggning. Nico har under många år varit en aktiv medlem i SK Lundia där han tränat döva ungdomar från Skåne inom ett brett spektrum av idrotter.

Ursprungligen från Tyskland, flyttade Nico till Sverige 2001 efter att ha gift sig med den svenska döva simmaren Sara Seyffart (tidigare Andersson). I grunden är Nico en simmare och vattenpolospelare och har imponerande prestationer med tre medaljer från Deaflympics och tre medaljer från EM. Trots hans fokus på simning och vattenpolo är hans intresse för idrott brett. Efter att ha trappat ned sin idrottsutövning kände han att det var viktigt att ge tillbaka till idrotten, särskilt med tanke på den positiva påverkan hans ledare hade på honom under uppväxten. Senare, när han själv fick döva barn, var det en självklarhet för honom att fortsätta vara en ledare för döva barn och ungdomar.

Idag är han ledare i flera olika idrotter såsom badminton, bordtennis, bowling, fotboll, friidrott, innebandy, orientering och basket. Han betonar att det viktigaste är att röra på sig och att alla, oavsett vilken idrott de utövar, bör få tillgång till fritidsaktiviteter.

Nico har märkt en ökande svårighet att engagera ideella ledare inom föreningen och dövidrottsrörelsen generellt sett. Därför ser han sin nominering och finalistplats som en möjlighet att uppmärksamma dövidrotten och förhoppningsvis locka fler att engagera sig som ledare inom området.

Att bli nominerad och finalist i Årets Elsdsjäl är något som Nico knappt kunnat föreställa sig, då han tidigare haft begränsad kännedom om evenemanget. Om han vinner priset kommer han att tilldelas 15 000 kronor, men ännu viktigare är att hans klubb, SK Lundia, kommer att få 50 000 kronor. Det skulle göra stor skillnad för döva barn och ungdomar i Skåne. Nico berättar för tidningen Sydsvenskan att han skulle vilja använda pengarna för att skapa en tjejgrupp inom klubben och erbjuda simkurser, då han märkt att allt färre barn och ungdomar kan simma.

Röstningen för Årets Elsdsjäl pågår fram till den 30 mars. Vinnarna presenteras vid Årets Elsdjäls Galakväll den 11 april.

Mona Riis

DHB firar 75 år

15 februari 2024

Foto: DHB

Riksförbundet DHB är ett riksförbund för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning samt deras familjer. I år fyller DHB 75 och firar under hela året med olika digitala föreläsningar. DHB anser att ensam är man inte stark och därför är en föreläsningsserie ett bra sätt att sprida kunskap, inspiration och möjligheter för alla att ställa frågor.

En föreläsning per månad kommer att erbjudas. Föreläsningsserien är gratis för medlemmar och kostar 200 kr för icke medlemmar. Bland föreläsarna ses Lea Strandberg, psykolog och psykoterapeut som ska föreläsa om Minoritetsstress, projektledaren för Idrottsvänner Anna Polivanчук, som ska föreläsa om hur det är att vara döv och idrottare, samt den tidigare generaldirektören för SPSM, Greger Bååth, som ska prata om vad har hänt med döva barn de 75 senaste åren.

Även ämnen om att vara ung och hörselskadad, nätmobbning, språkstörning, föräldraskap och teckenspråk kommer att tas upp av flera olika föreläsare.

Föreläsningarna ges på teckenspråk och tolkas till talad svenska eller tvärtom.

Anmälan öppnar en månad innan varje föreläsningstillfälle.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Bildtelefoniföretag lägger ner i Minnesota

15 februari 2024

Foto: Z VRC

Texas-baserade företaget C (ZVRS), som tillhandahåller samtalsöversättningstjänster för döva, ska avveckla sin verksamhet i Minnesota, USA, vilket leder till nedläggning av två bild- och texttelefonifilialer i Little Canada och Bloomington. Nedläggningen träder i kraft den 18 februari och innebär att ungefär 50 tolkar sägs upp.

Beslutet att avveckla bild- och texttelefonitjänsten har väckt starka reaktioner från dövsamhället och de anställda. Företaget hävdar att flera faktorer ligger bakom beslutet, inklusive olönsamhet och en ny regel som begränsar antalet arbetare som får arbeta hemifrån. Anställda på företaget rapporterar att de fick reda på nedläggningen bara timmar före ett planerat möte med deras fackförbund.

Beslutet har väckt oro och ilska bland de anställda och vissa menar att nedläggningen är en följd av deras engagemang för att organisera sig fackligt. Rosa Linda Estrada-Alvarez, som har arbetat för ZVRS i åtta år, betonar att nedläggningen av verksamheten inte bara påverkar de anställda utan också de ungefär 1,1 miljoner döva som bor i Minnesota som nu till exempel inte kan ringa till larmnumret 911 via bild- eller texttelefon.

Företaget meddelar att det kommer att fortsätta erbjuda personliga ASL-tolkningstjänster.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Institutet för mänskliga rättigheter ger ut en rapport där tolkfrågan tas upp

15 februari 2024

Foto: Adobe stock

Institutet för mänskliga rättigheter har gjort en rapport inför FN:s granskning av Sveriges efterlevnad av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Sammanfattningsvis står det i rapporten att levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning i Sverige fortfarande är sämre än för den övriga befolkningen. Man menar att det finns en generell negativ utveckling.

Rapporten tar bland annat upp problematiken med tolkar till döva och hörselskadade. Rapporten menar att reglerna är krångliga, och ansvaret är splittrat vilket gör det svårt att få tolk. Döva kämpar med att få tolkning till vardags som till exempel till fritidsaktiviteter och föreningsliv. Det finns också ekonomiska problem, då tolktjänsten inte får tillräckligt med finansiering och det är svårt att överklaga beslut om tolktjänster. Dessutom minskar tillgången på utbildade tolkar. Dessa problem har inte förändrats på tio år och det finns en generell försämring av tillgången till tolkning. Institutet för mänskliga rättigheter rekommenderar att det vidtas åtgärder för att förbättra tillgången till kvalitativ tolkning och säkerställa tillgången på utbildade tolkar på lång sikt. Detta för att säkerställa att personer med funktionsnedsättningar får sina språkliga rättigheter tillgodosedda och kan vara delaktiga i samhället.

Rapporten tar också upp specifika utmaningar för vissa grupper, såsom ungdomar, kvinnor, äldre och migranter. Där lyfts brister som våld och tvång mot personer i gruppboende uppgifter samt bristande genomslag för konventionen i lagstiftningen. Andra problemområden som tas upp inkluderar låg ekonomisk standard, brist på förbud mot tvångsåtgärder på ungdomshem, minskat stöd som ledsagning och för låga assistansersättningar. Bristande hälsostöd för kvinnor med funktionsnedsättning och hinder för deltagande i demokratin lyfts också.

FN:s kommitté kommer att ge rekommendationer efter dialogmöte med Sveriges

regering i mars. I rapporten finns rekommendationer som inkluderar en nationell strategi för att implementera konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt fördjupad granskning av svensk rätt.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Ägaren av X upprörde dövsamhället runt hela världen

15 februari 2024

Foto: Theo Wargo - WireImage

Elon Musk, ägaren av X, väckte uppståndelse i det internationella dövsamhället med ett inlägg i X. Inlägget löd: "Vad är poängen med teckenspråk i en video om du har undertexter? Missar jag något?" Han reagerade på en video som delades på X den här veckan.

Videon visar en Disney-ledare som talar om vikten av HBTQ-figurer vid ett online-möte från förra året. En tolk som tolkade till ASL, amerikanskt teckenspråk, var närvarande på mötet eftersom det fanns döva Disney-anställda som tittade. Mötet var egentligen privat men det spelades in av någon och läcktes ut. Videon delades igen den här veckan och det var då Elon såg den och kommenterade på X. Enligt ett dövt forum på nätverket Reddit fanns det inga undertexter i den ursprungliga videon utan bara en ASL-tolk. Undertexterna lades till senare. Elon uppfattade felaktigt att det fanns både undertexter och en ASL-tolk samtidigt.

Döva har gett olika reaktioner på Elons inlägg. Textning är ett bra verktyg, men det kan aldrig korrekt förmedla sammanhanget och tonen i talat språk. En teckenspråkstolk är visuell och kan till exempel förmedla talarens "ton" som bland annat humor, sarkasm, ilska och sorg.

En döv kvinna, som träffat Elon förut i skolan, svarade också. Hon sa att hennes och Elons skolor tävlade mot varandra i idrottstävlingar, så hon vet att Elon har

erfarenhet av döva. Hon berättade också att han borde veta att teckenspråk och skrivet/talat språk är väldigt olika. Hon undrade därför om Elon inte postade det inlägget med flit, för att uppröra dövsamhället. En annan döv person tänkte detsamma. Det är ett sätt att få mycket uppmärksamhet på X, vilket genererar ännu mer pengar som Elon kan tjäna på.

Elon borde egentligen betala dövsamhället för uppmärksamheten. När Elon köpte Twitter/X 2022 avskedade han tusentals människor, inklusive tillgänglighetsteamet. Åtminstone två döva anställda avskedades i samband med det. I protest lämnade det amerikanska dövsamhället X. Om de döva anställda inte hade avskedats, kunde Elon ha frågat dem varför det finns både en teckenspråkstolk och undertexter.

Jos de Winde, Dnieuws

Översättning och bearbetning: Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Vår DJE-partner i Slovakien firade 15 årsjubileum

15 februari 2024

Foto: Jakub Zahuranec - DeafStudio

DeafStudio, en av sju partners i projektet "Deaf Journalism Europé", arrangerade en galakväll i staden Prešov, Slovakien. Galakvällen arrangerades den 3 februari för att fira organisationens 15 årsjubileum.

För 15 år sen börjades DeafStudios som en informell aktivitet vid en skola under namnet PolStudio år 2004. År 2005 bytte de sedan namn till DeafStudio och år 2008 registrerades organisationen officiellt.

DeafStudio bestämde sig för att fira sina framgångar genom att arrangera en galakväll för att ge andra möjlighet att träffas och ha roligt. Galakvällen lockade

många gäster och hade ett underhållningsprogram. Gästerna kunde se framträdanden av en döv skådespelare från Slovenien och lära sig om uppkomsten och arbetet hos DeafStudio samt de projekt som organisationen har genomfört och genomför. Gästerna kunde även posera i ett 360° fotobås och bli fotograferad av en professionell döv fotograf.

Dessutom ordnades en tävling om bästa video, som skapats av döva. Galans gäster fick rösta under galakvällen och belönade vinnarna med priser. Under kvällen fanns också lotteri.

Ordföranden för DeafStudio, Roman Polášek, berättade att han startade PolStudio eftersom han hade en kamera och ville prova att spela in och publicera videor som information. Roman kände sig mer och mer inspirerad och beslutade sig för att utöka teamet med fler döva. Dock förväntade Roman sig inte att verksamheten skulle växa på detta sätt och ha flera döva anställda. Från att organisationen bildades fram till nu har det skett stora förändringar som Roman är stolt över och han gläds åt hur DeafStudio utvecklas och samarbetar med andra organisationer från andra länder. Roman berättade också om deras framtida planer, till exempel att organisera ett sommarläger för barn där de kan lära sig att spela in filmer och andra aktiviteter.

Grattis, DeafStudio, på 15 årsjubileum säger vi på Teckenrapport!

Kludia Jusková, Spravy SPJ

Översatt och redigerad av Kenny Åkesson

Pinocchio **och** **Äktenskapsmäklaren** **teckenspråkstolkas i Grekland**

15 februari 2024

Foto: Adobe stock

Genom sitt program "Kultur för alla" strävar Greklands nationalteater efter att främja obehindrad tillgång till teaterföreställningar. Som ett steg i deras strävan tillgängliggör nationalteatern nu två föreställningar till döva och hörselskadade samt synskadade.

För döva och hörselskadade kommer föreställningarna att simultantolkas till grekiskt teckenspråk och översättas på textmaskin. För synskadade kommer föreställningarna att erbjuda taktila rundturer innan samt ljudbeskrivningar under själva föreställningarna. Föreställningarna äger rum på en teater i Aten mellan februari och april.

Satsningen görs av Greklands nationalteater tillsammans med Alpha Bank, som aktivt främjar lika tillgång till sociala och kulturella aktiviteter och med organisationen liminal som står för utformningen av tjänsterna.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Sydasiatisk bank presenterar en kortfilm med teckenspråk i fokus

15 februari 2024

Foto: Adobe stock

Nyligen firades det kinesiska nyåret och i samband med firandet lanserade den sydasiatiska banken Maybank kortfilmen Unspoken. I filmen ses en döv kvinna, Lim Bee Chin, uppleva ett massivt kinesiskt nyårsfirande.

Kortfilmen Unspoken är en del i Maybanks satsning där de vill lyfta fram personer med funktionsnedsättningar. Syftet är att öka inkluderingen genom att öka medvetenheten om att kommunikation kan ta olika former, så länge båda parter förstår dem. Detta är något som återspeglar det kinesiska nya årets anda. Parallellt med lanseringen av kortfilmen, lanserar banken också ett praktikprogram

för personer med funktionsnedsättningar. Praktikprogrammets mål är att vara en plattform där fokus ligger på karriärutveckling och arbetsträning. I dagsläget har ungefär 100 praktikanter välkomnats till programmet.

Nyhetssidan BNN skriver att kortfilmens huvudrollsinnehavare Lim Bee Chin vill att filmen ska inspirera människor att lära sig teckenspråk för att överbrygga kommunikationsklyftan mellan hörande och döva. Medregissören Pan Wai Ling är också hon döv och hon berättar att filmen skildrar hur döva upplever ett firande som det kinesiska nyåret.

Kortfilmen är således inte bara en hyllning till det kinesiska nyåret utan också en påminnelse om värdet av varje röst, vare sig den är uttalad eller outtalad. Genom att lyfta fram dövas erfarenheter och betona vikten av inkluderande kommunikation, strävar banken efter att skapa en mer tillgänglig och förstående värld för alla.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com